

Tal og fakta

Innhald

Denne delen av Tilsynsmeldinga gir ei oversikt over dei viktigaste oppgåvene som fylkesmennene, Helsetilsynet i fylka og Statens helsetilsyn gjer som tilsynsorgan og klageinstans.

Klagesaker - ikkje oppfylte rettar i sosialtenesta	40	Tilsynssaker (enkelt saker) i helsetenesta	43
Klagesaker - ikkje oppfylte rettar i helsetenesta	41	Meldesentralen	45
Tvang og makt overfor menneske med psykisk utviklingshemming	41	Bruk av nettstaden www.helsetilsynet.no	45
Tilsyn med sosialtenesta	42	Innsyn i dokument og mediaomtale	45
Tilsyn med helsetenesta	42	Rekneskapsresultat	45

Klagesaker – ikkje oppfylte rettar i sosialtenesta

Tabell 1 Klagesaker etter sosialtenestelova behandla av fylkesmennene – utvikling 2005-2007 og resultat av handsaminga i 2007 fordelt på sakstyper

Fylkesmannsembete	2005	2006	2007						
	Behandla saker	Behandla saker	Behandla saker	Sosiale tenester			Økonomisk stønad		
				Behandla saker	Andel stadfesta (%)	Andel oppheva eller omgjorte (%)	Behandla saker	Andel stadfesta (%)	Andel oppheva eller omgjorte (%)
Østfold	514	426	416	70	53	47	338	70	28
Oslo og Akershus	1278	1223	1286	199	54	41	995	74	25
Hedmark	257	208	194	61	49	51	126	75	25
Oppland	183	193	169	50	66	32	118	87	13
Buskerud	393	384	366	77	47	47	278	79	19
Vestfold	318	336	258	72	46	54	179	87	13
Telemark	245	188	148	29	34	59	114	97	20
Aust-Agder	119	99	55	18	67	28	36	64	33
Vest-Agder	168	166	161	33	27	70	127	77	22
Rogaland	525	377	319	55	71	27	259	81	19
Hordaland	588	506	531	111	86	14	391	83	16
Sogn og Fjordane	117	104	85	19	53	47	65	65	34
Møre og Romsdal	280	224	174	54	46	48	111	86	14
Sør-Trøndelag	223	235	211	44	39	57	159	87	11
Nord-Trøndelag	137	95	97	14	50	43	78	76	23
Nordland	307	260	212	65	43	45	132	78	20
Troms	220	226	238	69	65	30	167	84	15
Finnmark	149	101	60	5	80	20	53	72	28
SUM	6021	5351	4980	1045	55	41	3726	78	21

* Prosentsummen blir ikkje alltid 100 fordi avviste saker er rekna med blant behandla saker, men har ikkje eigen rubrikk i oversikta over resultatet av behandlinga.

Fornøgde tenestemottakarar og pårørande, og tenestemottakarar som får dei rette tenestene av god fagleg kvalitet, er eit mål for sosialtenesta. Er klagestatistikken for 2007 eit uttrykk for at sosialtenesta utviklar seg i den retninga?

I 2006¹ fekk over 170 000 personar heimetenester. Somme av desse hadde berre heimesjukepleie, men hovudtyngda fekk sosiale tenester. Same året fekk 122 400 økonomisk sosialhjelp. Mange tenestemottakarar fekk fleire vedtak grunna ulike tenester/tyingar, eller fordi vedtaka gjaldt ein avgrensa periode av året. Talet på vedtak gjennom eit år er derfor mykje høgare enn talet på mottakarar. Samla behandla fylkesmennene 4980 klagesaker etter sosialtenestelova i 2007, av desse var 1045 klager på sosiale tenester og 3726 klager på økonomisk stønad.

Talet på klagesaker som kom inn, var 4616, ein nedgang på 14 prosent frå 2006 og 25 prosent frå 2005. Noko av nedgangen kjem av ei meir presis registrering. Hovudinstrykket er likevel færre klager, eller at klagen i større grad blir tekne til følgje i kommunane, slik at sakene ikkje blir sende over til behandling hos Fylkesmannen. Nedgangen er særleg stor når det gjeld klager på økonomisk stønad.

¹ Tal for 2007 ligg ikkje føre.

Tabell 1 og 2 dreier seg om saker der enkeltpersonar har klaga på avgjerder som kommunane har fatta etter sosialtenestelova, og som Fylkesmannen har behandla som klageinstans. Opp imot fire av fem klager gjeld økonomisk stønad, dei andre handlar i hovudsak om sosiale tenester. Eksempel på saker om økonomisk stønad kan vere klage på kor stor den økonomiske stønaden er, eller meir spesifikke klager knytte til buutgifter, klede, tannbehandling, medisinar, inventar, reise eller andre økonomiske tema. Det kan også gjelde klager knytte til vilkår som er stilte til korleis hjelpa blir utbetalt eller er utforma. Eksempel på dette kan vere at utbetalinga er gitt som lån, eller at kommunen har teke refusjon i etterbetalt trygd. Klager på sosiale tenester gjeld særleg omsorgsløn og praktisk hjelp, for eksempel at omfanget med heimehjelp er redusert. Ein del klager gjeld også støttekontakt- eller avlastningstenester.

Fylkesmannen stadfesta det kommunale vedtaket i 73 prosent av sakene (2004: 74 prosent, 2005: 71 prosent og 2006: 72 prosent). I 25 prosent av sakene blei vedtaket oppheva og saka send tilbake til kommunen for ny behandling, eller vedtaket blei gjort om. Dette inneber at klagar får heilt eller delvis medhald. For klagen på sosiale tenester skjedde det i 41 prosent av sakene.

Fylkesmennene hadde for 2007 krav om å behandle minst 90 prosent av klagesakene innan tre månader. I 2005 ble 90 prosent behandla innan fristen,

Tabell 2 Klagesaker etter sosialtenestelova behandla av fylkesmennene – klagesaker om sosiale tenester fordelt på de enkelte tenestene – 2007

Fylkesmannsembete	Teneste i sosialtenestelova § 4-2 *						Andre reglar i kap. 4	Sum
	a)	av dette BPA	b)	c)	d)	e)		
Østfold	14	6	8	8	0	39	1	70
Oslo og Akershus	44	12	32	32	6	84	1	199
Hedmark	25	12	3	8	2	23	0	61
Oppland	16	8	8	10	0	13	3	50
Buskerud	25	16	13	6	2	30	1	77
Vestfold	32	11	8	5	0	27	0	72
Telemark	10	5	7	2	1	9	0	29
Aust-Agder	6	4	1	3	0	5	3	18
Vest-Agder	6	1	1	13	1	8	4	33
Rogaland	17	13	13	9	0	15	1	55
Hordaland	22	9	14	29	0	43	3	111
Sogn og Fjordane	7	5	2	1	0	9	0	19
Møre og Romsdal	20	2	10	5	4	13	2	54
Sør-Trøndelag	11	5	6	6	2	19	0	44
Nord-Trøndelag	3	3	2	1	0	7	1	14
Nordland	15	7	13	16	3	18	0	65
Troms	18	11	8	7	1	35	0	69
Finmark	1	0	1	0	0	3	0	5
SUM	292	130	150	161	22	400	20	1045

* Tenestene er:

a) praktisk hjelp og opplæring. BPA) brukarstyrt personleg assistanse, tala går inn i a)
b) avlastning

c) støttekontakt

d) plass i institusjon eller bustad med heildøgns omsorgstenester
e) omsorgslønn.

i 2006 85 prosent, og i 2007 76 prosent. Ni av dei atten embeta behandla over 90 prosent av sakene innan tre månader. Hovudårsaka til den låge oppnåinga av måla er at nokre store embete hadde lang behandlingstid første halvår. Ved inngangen til 2007 var det 871 ubehandla saker, ved utgangen 471. Dei relativt få ubehandla sakene, som utgjør 9 prosent av talet på behandla saker i 2007, tilseier at fylkesmennene, med et par unntak, har kort behandlingstid og god kontroll ved inngangen til 2008.

Statens helsetilsyn er overordna organ for rettsklager etter sosialtenestelova, sjå meir om rolla på side 28. I 2007 fekk Statens helsetilsyn åtte førespurnader om rolla si i desse klagesakene og oppmoding om å gjere om vedtaket hos Fylkesmannen. Ingen vedtak som var behandla hos Fylkesmannen, blei gjorde om.

Klagesaker – ikkje oppfylte rettar i helsetenesta

Helsetilsynet i fylket er klageinstans når ein person ikkje får oppfylt rettane sine etter pasientrettslova og nokre andre lovreglar. Den som har ansvar for tenesta (kommunen osv.) skal ha vurdert saka på nytt før det blir fremja klagesak for Helsetilsynet i fylket. Helsetilsynet i fylket kan prøve alle sider av saka. Avgjerda frå Helsetilsynet i fylket er endeleg.

Det ser ut til at talet på klager stabiliserer seg etter at det tidlegare år har vore ein vekst i klager på at helserettar er oppfylte på ein mangelfull måte. I 295 av dei 887 sakene (33 prosent) er det gitt heilt eller delvis medhald i klaga, eller vedtaket i førsteinstansen er oppheva på grunn av saksbehandlingsfeil og liknande (sjå tabell 3). Dette er noko lågare enn i 2005 og 2006, da klagene førte fram på ein eller annan måte i etter tur 39 og 40 prosent av sakene.

Meir enn 40 prosent av rettsklagene på helseområdet gjeld rett til å få dekt nødvendige reiseutgifter mellom heim og behandlingsstad (pasientrettslova § 2–6). Desse sjuketransportklagene gjeld ofte relativt små summar på nokre hundre kroner. Klagaren får sjeldnare medhald i denne typen saker enn i dei andre klagesakene. Mens klagaren fekk ei eller anna form for medhald i 15 prosent av sjuketransportklagene, var delen som fekk medhald i dei andre rettsklagene på helseområdet, på 42 prosent.

Statens helsetilsyn er overordna organ for rettsklager etter pasientrettslova og

kommunehelsetenestelova, sjå meir om rolla på side 28, og dessutan klageinstans når Helsetilsynet i fylket avviser å behandle ei klage. I 2007 behandla Statens helsetilsyn åtte saker om oppmodingar om å gjere om vedtak som Helsetilsynet i fylket hadde gjort om pasientrettar. Fire av sakene blei omgjorde til fordel for pasienten. Det blei behandla to avisingsklager, og éi blei gjort om.

Tvang og makt overfor menneske med psykisk utviklingshemming

Rettstryggleik ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personar med psykisk utviklingshemming er regulert i sosialtenestelova kap. 4A. Fylkesmennene har fleire oppgaver i samband med desse lovreglane, sjå tabell 4.

Kommunane rapporterer avgjerder om skadehindrande tiltak i naudssituasjonar (enkeltsituasjonar) til Fylkesmannen, jamfør § 4A–5 tredje ledd bokstav a. Talet på avgjerder var 31 533 i 2007 fordelt på 1148 personar.

Fylkesmannen må godkjenne planlagde skadehindrande tiltak i gjentekne naudssituasjonar og tiltak for å dekkje dei grunnleggjande behova tenestemottakaren har for mat og drikk, klede, kvile, søvn, hygiene og personleg tryggleik, medrekna opplærings- og treningstiltak, jamfør § 4A–5 tredje ledd bokstavane b og c. Fylkesmennene godkjende 1300 vedtak i 2007. Vedtaka omfatta 679 personar og gjaldt

- 428 planlagde skadehindrande tiltak i gjentekne naudssituasjonar
- 473 tiltak for å dekkje dei grunnleggjande behova tenestemottakaren har for omsorg
- 157 bruk av mekaniske tvangsmiddel (65 vedtak heimla i bokstav b, 92 i c)
- 225 bruk av inngripande varslingssystem (48 vedtak heimla i bokstav b, 177 i c)
- 17 opplærings- og treningstiltak.

Fylkesmennene gav 602 dispensasjonar frå utdanningskrava som § 4A–9 stiller til personale som skal gjennomføre tiltak etter § 4A–5 tredje ledd bokstavane b og c. Fylkesmennene avgjorde to klager på tiltak etter § 4A–5 tredje ledd bokstav a, og førebudde tre klager på tiltak etter § 4A–5 tredje ledd bokstav b og c for at Fylkesnemnda for sosiale saker skulle behandle dei. Fylkesmennene gjennomførte 224 tilsyn på staden med tiltak etter § 4A–5 tredje ledd bokstav

Tabell 3 Klagesaker om at rettar knytte til helsetenesta ikkje er oppfylte – talet på saker avslutta av Helsetilsynet i fylka fordelte på føresegner som sakene er vurderte i forhold til – 2005, 2006 og 2007

Føresegn	Føresegna gjeld	2005	2006	2007	
		Tal på vurderingar	Tal på vurderingar	Tal på vurderingar	Av dette heilt eller delvis medhald for klagaren
Pasientrettslova					
§ 2–1 første ledd	rett til nødvendig helsehjelp frå kommunehelsetenesta	66	62	53	13
§ 2–1 andre ledd	rett til nødvendig helsehjelp frå spesialisthelsetenesta	140	165	212	72
§ 2–2	rett til vurdering innan 30 dagar	25	25	14	10
§ 2–3	rett til fornya vurdering	3	8	7	2
§ 2–4	rett til val av sjukehus	15	30	18	12
§ 2–5	rett til individuell plan	13	20	6	5
§ 2-6	rett til sjuketransport	323	394	390	56
Kap. 3	rett til medverknad og informasjon	22	20	31	12
Kap. 4	samttykke til/rett til å nekte helsehjelp	1	5	5	1
§ 5-1	rett til innsyn i journal	32	31	39	20
Helsepersonellova					
helsepersonellova §§ 42, 43 og 44, jf. pasientrettslova § 5-2	rett til retting og sletting i journal	26	30	25	12
Kommunehelsetenestelova					
§ 2-1	rett til nødvendig helsehjelp	186	161	151	80
Tannhelsetenestelova					
§ 2-1	rett til nødvendig tannhelsehjelp	2	2	0	
Andre lovparagrafar som gir rettar på helseområdet					
Sum vurderingar mot enkeltføresegner¹		858	954	951	295
Tal på saker¹		775	880	887	

¹ Fleire av sakene som Helsetilsynet i fylka behandlar, omfattar vurderingar opp mot fleire føresegner om pasientrettar. Derfor blir summen av vurderingar høgare enn talet på saker.

² Tala avvik noko frå publiseringane dei føregåande åra, fordi tidlegare rapporterte data blir korrigerte når vi oppdagar feil og manglar.

b og c, jamfør tilsynsplikta i § 2–6 første ledd andre punktum. I tillegg blei det gjennomført 22 andre tilsyn på staden.

Tilsyn med sosialtenesta

Systemrevisjonar

Fylkesmennene gjennomførte 181 tilsyn som systemrevisjonar i 2007, sjå tabell 5. Av desse var 176 retta mot kommunar og bydelar, 5 mot andre verksemdar. I 38 av systemrevisjonane blei det ikkje funne brot på lov eller forskrift.

Av dei 181 tilsyna blei det i 94 tilfelle ført tilsyn med om krava både i sosialtenestelova og helselovgevinga blei følgde. Desse tilsyna blei gjennomførte i fellesskap av Fylkesmannen og Helsetilsynet i fylket.

Fylkesmennene gjennomførte i 2007 to landsomfattande tilsyn etter rettleiar frå Statens helsetilsyn:

- Kommunale helse- og sosialtenester til vaksne med psykiske lidningar – 68 enkelttilsyn
- Avlastnings- og støttekontaktenester etter sosialtenestelova – 66 enkelttilsyn.

Statens helsetilsyn publiserer oppsummeringsrapportar frå dei landsomfattande tilsyna i serien Rapport frå Helsetilsynet, sjå også artiklar side 4 og 7.

47 tilsyn er ikkje med blant dei landsomfattande tilsyna. Verksemd og tema for desse er valde ut frå informasjon Fylkesmannen har om blant anna risiko og sårbarheit i eige fylke. Av desse tilsyna gjaldt:

- 13 rettstryggleik ved bruk av tvang og makt overfor utviklingshemma
- 11 helse- og sosialtenester til heimebuande
- 7 tenester til rusavhengige, i eller utanfor institusjon.

Dei andre tilsyna gjaldt blant anna kommunale tenester til barn, tenester til utviklingshemma og helse- og sosialberedskap.

Per 31. desember 2007 var det framleis 22 tilsyn med sosialtenesta frå 2006 eller tidlegare der avvik ikkje var lukka. Det vil seie at det i rapport frå tilsyna var peikt på brot på lov eller forskrift, og der det ikkje var ordna opp i forholda.

Pålegg

Fylkesmennene har ikkje gitt pålegg med heimel i sosialtenestelova i 2007.

Tilsyn med helsetenesta

Systemrevisjonar

I 2007 gjennomførte Helsetilsynet i fylka 247 tilsyn som systemrevisjon, sjå tabell 6. Av desse var

- 168 i kommunehelsetenesta
- 72 i spesialisthelsetenesta
- 7 i andre tenester.

I tillegg kjem 24 tilsyn (av desse ingen systemrevisjonar) som Helsetilsynet i Rogaland har ført med helseforhold i petroleumsvksemda.

Av dei 168 tilsyna retta mot område i kommunane, blei det i 94 tilfelle ført tilsyn med om krava i både helselovgevinga og sosialtenestelova blei følgde. Helsetilsynet i fylket og Fylkesmannen gjennomførte desse tilsyna i fellesskap.

I 42 av dei 168 kommunetilsyna, i 28 av dei 72 tilsyna i spesialisthelsetenesta, og i tre av dei sju systemrevisjonane retta mot andre verksemdar blei det ikkje funne brot på lov eller forskrift.

Tabell 4 Tvang og makt overfor psykisk utviklingshemma – sosialtenestelova kap. 4A – tal på vedtak m.m. – 2007

Fylkesmannsembete	Avgjerder i kommunane – § 4A–5 tredje ledd bokstav a		Overprøving av vedtak hos Fylkesmannen – § 4A–5 tredje ledd bokstav b og c			Tal dispensasjonar frå utdanningskrav – § 4A–9	Tal tilsyn på staden – § 2–6
	Tal avgjerder	Personar avgjerdene gjaldt	Tal godkjende vedtak	Tal ikkje godkjende vedtak	Personar vedtaka gjaldt		
Østfold	858	93	22	0	18	9	7
Oslo og Akershus	3265	218	73	2	54	50	15
Hedmark	882	46	79	0	45	43	12
Oppland	409	40	57	1	48	44	28
Buskerud	1633	50	104	1	31	27	18
Vestfold	439	34	29	0	21	19	5
Telemark	216	35	64	3	20	17	7
Aust-Agder	233	31	12	1	10	7	1
Vest-Agder	502	57	65	0	38	10	11
Rogaland	3452	119	92	2	56	56	11
Hordaland	13168	186	200	8	99	93	35
Sogn og Fjordane	571	34	20	2	18	11	14
Møre og Romsdal	1634	55	139	8	55	59	16
Sør-Trøndelag	736	50	50	1	38	7	10
Nord-Trøndelag	250	16	101	17	29	74	9
Nordland	245	31	140	0	48	45	25
Troms	2064	43	40	3	43	23	10
Finnmark	976	10	13	1	8	8	12
SUM	31 533	1 148	1 300	50	679	602	246

Helsetilsynet i fylka utførte to landsomfattande tilsyn etter rettleiar fastsett av Statens helsetilsyn i 2007:

- Kommunale helse- og sosialtenester til vaksne med psykiske lidningar – 68 enkelttilsyn
- Kravet til forsvarlege tenester og kvalitet i akuttmottak i somatiske sjukehus – 27 enkelttilsyn.

Statens helsetilsyn publiserer oppsummeringsrapport for kvart av dei landsomfattande tilsyna i serien Rapport frå Helsetilsynet, sjå også artiklar side 7 og 9.

100 tilsyn med kommunane er ikkje med i landsomfattande tilsyn. Av desse gjaldt:

- 30 sjukeheim
- 13 legevakt
- 12 berre heimesjukepleie
- 11 heimetenester, der også heimesjukepleie er med
- 9 beredskap.

Utgreiing av aldersdemens, fengselhelsetenesta, tenester til barn med spesielle behov og helsetenester i skolen er blant andre tema der det er ført tilsyn i fleire kommunar.

45 tilsyn med spesialisthelsetenesta er ikkje med blant dei landsomfattande tilsyna. Av desse omfatta:

- 11 tverrfagleg spesialiserte tenester til rusmiddelmissbrukarar
- 7 utgreiingar i psykiatriske institusjonar.

Av andre område med fleire tilsyn nemner vi rehabiliteringsinstitusjonar, kommunikasjon for å sikre forsvarleg behandling, internkontrollen i helseføretak og oppfølginga av sjølvordstruga pasientar.

Avvik som er meir enn eitt år gamle

Per 31. desember 2007 var det framleis opne avvik, det vil seie at det ikkje var ordna opp i brot på lov eller forskrift som tilsynet påpeikte, ved 37 tilsyn gjorde i 2006 eller tidlegare. Tilsvarande tal var 28 ved utgangen av 2006, 30 ved utgangen av 2005 og 40 ved utgangen av 2004.

Helsetilsynet i fylka følgjer opp avvik overfor eigarar og ansvarlege drivarar av tenestene inntil det er ordna opp i forholda i samsvar med lov og forskrift.

Pålegg

Statens helsetilsyn har i 2007 gitt pålegg til to kommunar for manglande planar for helseberedskap og sosial beredskap. Sakene er behandla etter kommunehelsetenestelova og lov om helsemessig og sosial beredskap. Eit helseføretak fekk varsel om pålegg for å ha late vere å svare tilsynsorganet. Eit regionalt helseføretak fekk tvangsmulkt for overbelegg og korridorpasientar, sjå artikkel side 12–13.

Tilsynssaker (enkelt saker) i helsetenesta

Tilsynssaker behandla av Helsetilsynet i fylket

Tilsynssaker er saker som Helsetilsynet i fylket behandlar på grunnlag av klager frå pasientar og pårørande og andre kjelder, som handlar om mogleg svikt i tenestene.

I 2007 varierte talet på nye saker per 100 000 innbyggjarar frå 31 i Møre og Romsdal og 32 i Rogaland til 78 i Troms. For heile landet var det 2112 nye tilsynssaker i 2007 (45 per 100 000 mot 50 i 2006).

Restansen av tilsynssaker (saker som blir behandla) hos Helsetilsynet i fylka gjekk litt ned frå 1071 ved utgangen av 2006 til 1054 saker ved utgangen av 2007.

Kravet til saksbehandlingstid som blei fastsett da statsbudsjettet blei behandla, er at meir enn halvparten av sakene skal vere behandla innan fem månader. Dette blei oppnådd i ti fylke i 2007, mens ni fylke greidde kravet i 2006 (sjå tabell 7) (Oslo og Akershus blir talde kvar for seg). Kravet blei så vidt nådd for alle fylka sedde under eitt. Kravet gjeld likevel ved maksimalt 2000 nye saker, noko som er 112 lågare enn det som faktisk kom inn i 2007.

Tilsynssakene er ofte samansette. Tabell 8 viser at kvar sak har meir enn to vurderingsgrunnlag i gjennomsnitt. Forsvarleg verksemd er det temaet som oftast blir vurdert. Så kjem vurderinga knytte til plikta til å føre pasientjournal.

Tabell 5 Tilsyn med sosialtenesta – tal på system-revisjonar utførte av fylkesmennene i 2005, 2006 og 2007

Fylke	2005	2006	2007
Østfold	9	9	9
Oslo og Akershus	16	14	17
Hedmark	10	9	10
Oppland	7	7	8
Buskerud	11	13	10
Vestfold	8	8	9
Telemark	8	6	8
Aust-Agder	7	8	7
Vest-Agder	8	8	7
Rogaland	8	9	10
Hordaland	10	15	16
Sogn og Fjordane	9	9	8
Møre og Romsdal	6	12	13
Sør-Trøndelag	14	11	13
Nord-Trøndelag	7	6	8
Nordland	9	9	10
Troms	8	8	10
Finnmark	5	7	8
SUM	160	168	181

Tabell 6 Tilsyn med helsetenesta – tal på system-revisjonar utførte av Helsetilsynet i fylka i 2005, 2006 og 2007

Fylke	2005	2006	2007
Østfold	10	13	12
Oslo og Akershus	23	23	13
Hedmark	11	10	12
Oppland	7	6	10
Buskerud	12	10	14
Vestfold	11	12	14
Telemark	10	13	13
Aust-Agder	15	14	13
Vest-Agder	8	13	12
Rogaland	11	18	11
Hordaland	23	20	26
Sogn og Fjordane	13	10	11
Møre og Romsdal	12	15	16
Sør-Trøndelag	15	14	16
Nord-Trøndelag	8	12	10
Nordland	14	22	19
Troms	14	14	14
Finnmark	5	7	11
SUM	222	246	247

Tabell 7 Tilsynssaker ved Helsetilsynet i fylka – tal på avslutta saker og saksbehandlingstid – 2005, 2006 og 2007

Fylke	Tal på avslutta saker			Del med meir enn 5 md. behandlingstid i 2007
	2005 ²	2006 ²	2007	
Østfold	97	109	118	58 %
Oslo og Akershus	258	358	312	69 %
Hedmark	69	105	113	85 %
Oppland	54	58	74	49 %
Buskerud	139	86	94	59 %
Vestfold	74	92	118	30 %
Telemark	69	90	77	17 %
Aust-Agder	45	48	30	47 %
Vest-Agder	62	79	55	29 %
Rogaland	133	97	141	51 %
Hordaland	136	173	158	39 %
Sogn og Fjordane	34	38	42	10 %
Møre og Romsdal	69	62	70	77 %
Sør-Trøndelag	112	107	93	43 %
Nord-Trøndelag	41	65	41	88 %
Nordland	104	124	94	28 %
Troms	49	72	76	24 %
Finnmark	66	37	21	67 %
Restanseprosjekt ¹	117			
SUM	1728	1800	1727	51 %
I tillegg avslutta utan vurdering gjennom å be den innklaga om å ta kontakt med den som har klaga, for å finne ei minneleg løysing	268	348	279	

¹ På bakgrunn av for lang saksbehandlingstid ved Helsetilsynet i Oslo og Akershus, Østfold og Hedmark tok Statens helsetilsyn over primærbehandlinga av 224 tilsynssaker, kalla restanseprosjektet. Prosjektet blei avslutta i september 2005.
² Tala avvik noko frå dei som er publiserte dei føregående åra, fordi vi korrigerer tidlegare rapporterte data når vi oppdagar feil og manglar.

Tabell 8 Rettsleg grunn som tilsynssaker ved Helse-tilsynet i fylket er vurderte mot i åra 2005, 2006 og 2007

Føresegn i helsepersonellova	2005	2006	2007
Forsvarleg verksemd: oppførsel (§ 4)	218	231	182
Forsvarleg verksemd: undersøking, diagnostikk, behandling (§ 4)	1362	1510	1538
Forsvarleg verksemd: medisineriing (§ 4)	204	218	204
Forsvarleg verksemd: anna (§ 4)	255	295	256
Augeblikkeleg hjelp (§ 7)	56	40	40
Informasjon (§ 10)	78	98	82
Organisering av verksemd (§ 16)	150	149	133
Teieplikt, opplysningsrett, opplysningsplikt (kap. 5 og 6)	87	104	102
Pasientjournal (§§ 39–41)	214	271	226
Eigna som helsepersonell: rusmiddelmissbruk (§ 57)	41	32	28
Eigna som helsepersonell: andre forhold (§ 57)	51	53	57
Føresegn i spesialisthelsetenestelova			
Plikt til å handle for-svarleg (§ 2-2)	378	383	480
Andre pliktgrunnlag	481	537	469
Sum vurderingsgrunnlag¹	3575	3921	3797
Tal på saker med vurdering¹	1728	1800	1727

¹ Fleire av sakene som Helsetilsynet i fylka behandlar, omfattar vurderingar opp mot fleire føresegner. Derfor blir sum vurderingsgrunnlag høgare enn talet på saker.

Sakene som gjeld rusmiddel og andre spørsmål om personellet er eigna, er få, men ofte alvorlege og utgjør ein stor del av reaksjonane frå Statens helsetilsyn.

Tilsynssaker behandla av Statens helsetilsyn

Statens helsetilsyn behandlar dei alvorlegaste tilsynssakene, som blir sende over frå Helsetilsynet i fylket. Tilsynssaker som Statens helsetilsyn har behandla, er omtalte i ein eigen artikkel på side 19-22, der det også finst statistikk.

Meldesentralen

Meldesentralen i Statens helsetilsyn er ein database over hendingar som er melde i tråd med spesialisthelsetenestelova § 3-3. Helseinstitusjonar er pålagde å gi skriftleg melding til Helsetilsynet i fylket om betydeleg personskade eller hendingar som kunne ha ført til betydeleg personskade på ein pasient som følgje av korleis helsetenesta er ytt, eller ved at ein pasient skader ein annan.

I 2006 blei det registrert 1855 meldingar (2053 i 2005). Om lag ein tredel av desse meldingane (33 prosent) gjeld betydeleg personskade, mens halvparten av meldingane (51 prosent) gjeld forhold som kunne ha ført til betydeleg personskade. 246 meldingar om unaturleg dødsfall blei registrerte i 2006 (13 prosent av meldingane).

27 prosent av alle meldingane hadde feil ved bruk av legemiddel som årsaksforhold.

Fire prosent av alle meldingane registrerte i 2006 dreidde seg om hendingar knytte til fødslar. I 74 prosent av dei meldingane som gjaldt fødslar, dreidde hendinga seg om kvinna, og i 26 prosent dreidde hendinga seg om barnet. Det er registrert ni tilfelle av unaturleg dødsfall der barnet døydde under fødsel.

Seksten prosent av meldingane som er registrerte dette året, dreidde seg om hendingar i psykisk helsevern. 89 meldingar om sjølv mord, 47 meldingar om

sjølv mordsforsøk og 37 meldingar om sjølvskading blei registrerte. Dei fleste av desse hendingane gjaldt pasientar som var lagde inn i psykiatriske avdelingar, eller pasientar som fekk psykiatrisk behandling i somatiske avdelingar.

I 2007 skjedde det ein del endringar i Meldesentralen. Det gamle meldeskjemaet, som hadde vore i bruk sia januar 2001, har vore gjennom ei omfattande revidering, og revidert skjema blei teke i bruk i september 2007. Ein nyutvikla database, tilpassa dei reviderte skjema, blei teken i bruk i oktober 2007.

I 2007 blei 1787 meldingar registrerte i den gamle databasen, og 64 meldingar blei registrerte i den nye databasen, til saman 1851 meldingar. Desse meldingane er enno ikkje systematiserte og analyserte.

Bruk av nettstaden www.helsetilsynet.no

Nettstaden hadde i 2007 om lag 1 220 000 besøk (2006: 1 065 000) og om lag 4,1 millionar sidevisingar (2006: om lag 4,2 millionar). Dei mest populære stoffkategoriane er (sidevisingar i parentes):

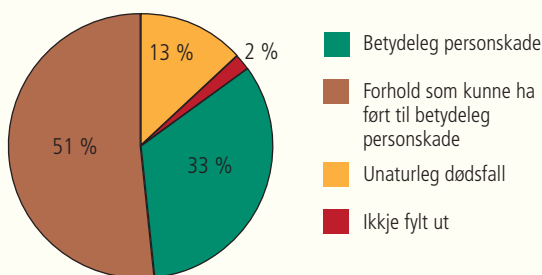
- publikasjonar (1 183 000)
- tilsynsrapportar (1 103 000)
- Helsetilsynet i fylka (418 000)
- regelverk (328 000).

Innsyn i dokument og mediaomtale

Helsetilsynet fekk i 1367 tingingar på innsyn i dokument frå dei presseorgana som tek del i Elektronisk PostJournal (EPJ) i 2007. For 2006 var talet 3009, for 2005 2265 og for 2004 2136.

Statens helsetilsyn blei omtala om lag 8900 gonger i massemedier i 2007 (overvakingssystemet Retriever). Dette er om lag same tal som for 2006.

Figur 1. Meldingar registrerte i 2006 fordelte på skadegrad

Rekneskapsresultat

Tabell 9 Rekneskapsresultat 2007 - budsjettkapitla 721 og 3721 Statens helsetilsyn (alle tal i 1000 kroner)

Kategori inntekt / utgift	Budsjett	Rekneskap	Avvik
Faste lønnsutgifter	47 619	43 013	4 606
Variable lønnsutgifter	1 988	6 502	-4 514
Drift av bygningar etc. (husleige, straum, reinhald, vaktthald)	7 220	7 665	- 445
Andre utgifter	18 719	15 849	2 870
Sum utgifter	75 546	73 029	2 517
Inntekter	-2 288	-2 538	250
Netto utgift / mindreforbruk	73 258	70 491	2 767

Utgiftene til klagebehandling og tilsyn ved Helsetilsynet i fylka og fylkesmennene blir dekte under budsjettkapittel 1510 Fylkesmannsembeta.